

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Majakas

The organ of the
ESTHONIAN

section of I. S. H.

I. S. H. (Merimeeste ja
Sadamatööliste Internatsionaali)
EESTI SEKTSIONI HÄÄLEKANDJA

Nr. 22

1934

Vabaks timukate küüsisist Thälmann!

Kes on Thälmann?

Ernst Thälmann on Hamburgi sadamatöoline, Saksa kommunistliku partei peasekretär, Saksa töölisklassi tunnustatud juht.

Üle aasta tagasi loppisid fashistlikud timukad ta koos paljude saksa rewolutsionäridega türmi. Nüüd, kõige lähemal ajal, korraldatakse tema ja ta kaastaste kaagikohus „riigiäraandmise“ süüdistusel. Pankrotiga maadlewal Hilleri fashismil on tarwis kohtukomöödiatega püüda hulkade tähelpanu oma kokkuwarisemiselt eemale pöörata, selleks tahetakse ka Thälmanni protsess suureks puhuda ja talle kõiksugu wõimatuid süüdistusi selga prowolseerida.

Rewolutsionääri süüdistusega ja uhke selgroo sirgushoidmisega lööb Thälmann tagasi kõik timukate jõhkrad prowokatsioonid, ta peab ägedat wõitlust töölisklassi weriwaenlase — fashismiga ka türmis. See ajab haakristlased sedawõrd marru, et nad kihulasid ta salapolitsei mõrtsukalisse maaalusesse kongi, panid käed ja jalad raudu ning piinawad teda korduwalte peksmistega, küll nahkpiitsa, küll terastraatidega. Thälmanni terwis on sedawõrt otsas, et mõrtsukad ei julge teda enam välisimeeslele näidata. Hiller on kategooriliselt ärakeelanud adwokaatidel ja välismaa töölsaatkondadel, kes teda näha tahawad — kokkusaamise. Kohtu kaitset talle ei anta. Ka naisel ei lubata teda näha.

Ernst Thälmanni elu on hädaohus

Merimehed ja sadamatöölised kõigil mil! Ernst Thälmann on ISH Saksa osakonna „Einheitsverbandi“ juhtiv seltsimees, ta on enastalgaw rahvuswahelise proletariaadi wabduwõitluse juht, ta on ka meie juht! Ärme leme teda samuti kätistada kui sadandeid lublnaid saksa seltsimehi seni on kaagitatud. Püütame ära ta fashistlikkude mõrtsukate küsist!

Korraldame hulgalisi meeleawaldusi, saadame proteste Saksa walitsusele ja saatkondadele!

Mürisew rahuswaheline töörahwa protestilaine kiskus werejanulise fashismi lõugade wahelt Dimitrowi, Tanewi, Popowi — mehed, keda Hitler tahtis kätistada riigipäewahoone põletamise prowokatsioonil. Maailma proletariaadi aukohus on üksmeelse wäljaastumisega wabastada ka Thälmann ja teised proletaarsed rewolutsionärid Saksamaal!

Ernst Thälmann.

Merimehed ja sadamatöölised!

Saatke „Majakale“ kaastöö ja sõnumeid! Kirjutage oma palga ja töötingimustest, laewaomanikkude tekohtust kurnamisest ja kõigist, mis puutub weetranspordi tööliste olukorda ning wõitlusse. Tellige „Majakat“, lugege ise ja andke seltsimeeslele edasi!

„Majaka“ aadress! Haag, Rotterdam, 7 a Willemskade

The Estonian Sect. of ISH „Majakas“

Abitalitus: New York, 27—29 W. 115th., U. S. Amerika. „Majaka“ abit.

M A J A K A S

N 22 Juuni 1934

ISH (Merimeeste ja Sadamatööliste Internatsionaali)

Eesti sektsiooni häälekandja

Rotterdam,
7 a Willemskade
Die Estnische Sektion
der ISH. — „Majakas“

Rotterdam,
7 a Willemskade
The Esthonian Section
of ISH — „Majakas“

Üksiknumbri hind
25 senti.
Poolaasta 1,20 kr.
Aastaks 2 kr.

Pätsi - Laidoneri diktatuur töörahwale pealetungimas.

Pärast seda, kui Läti kodanlus omal fashistilise diktatuuri maksma pani, kirjutas Eesti sotsialdemokraatliku partei häälekandja „Rahva Sõna“ sel puhul järgmist:

„Lätis teostus riigipööre. Selge ja avalik riigipööre. Ulmanis ei otsigi seaduslist alust oma tegudele. Lihtsalt — likvideerib sotsialiste. Ja mõned meie kodanlised ringid vaatavad ammuli suuga seda toimingut: kuradi lihtne, lõppest.

Ja siis avastatakse, et meilgi olevat juba „autoritaarne kord“. Meilgi oli oma riigipööre — 12. märtsil teostus rahvavalitsuse kaitse vablikkude riigipöörjate eest, et meil valitseb ikka seaduslik ja põhiseaduslik kord; et rahvale tahetakse kindlustada vaba tahteavalduse võimalus.

Sellepärast ongi meil õhkkond rahunemas. Sellepärast ei olnudki meil tarvis korraldada oma kaitsetõudu sissemarssimist Tallinna, ei võetud riigiasutusi erilise valve alla, ei muudetud Tallinnat sõjalaagriks; valitsuse tugi 12. märtsil oli laiade hulkade äratundmine, et toimitakse seaduse nimel ja alusel.“

Ja „Rahva Sõna“ lõpetab selle osa oma kirjutusest järgmiselt:

„Kuid siiski on demokraatia juured Eesti rahva hinges väga sügavad ja kodanlike ajakirjanduse fashiseerimine siin palju ei muuda. Loodetavasti saab ka valitsus sellest aru ja osa ajakirjanduse juht Eesti „autoritaarsest korrast“ jääb tühjaks sõnakõlksuks.“

Nii kirjutab sotside leht tehtud imestusega, kui kodanline ajakirjandus asju oma nimega nimetab ja otsekohe välja ütleb et Eestis on tegemist fashistlike korraga.

Ja tõesti, sotside juhid on täbaras seisukorras.

Nad rääkisid ja kogu aeg, et demokraatia kaudu läheb tee sotsialismile.

Ag tegelik elu on näidanud, et kodanlike demokraatia kaudu on paljudel maal tee viinud juba fashismile, sotsialismile mitte aga ühelgi maal. Itaalias, Saksamaal, Austrias, Poolas viis kodanline demokraatia fashismile. Ja igal pool sünnib fashiseerimine.

Ainult Nõukogude Liidus, kus töölisklass kommunistide juhtimisel proletaarses revolutsioonis kodanluse kukutas ning proletariaadi diktatuuri maksma pani, on sotsialism teostatud.

Kui Saksamaal, Austrias jne demokraatia oli viinud fashismile, kinnitasid sotside juhid siiski, et Balti riikides asi mingil tingimisel nii kaugale ei lähe. Väiksed Balti rahvad, kes tsaarivalitsuse ikke all tulnud, saavat demokraatia tähtsusest aru.

Kui Läti näitas Balti riikides viimasena, et s-d juhtide juht kodanlike demokraatia kaudu sotsialismile minekust tühi loba on. Varem olid seda näidanud juba Leedu ja Soome.

Olles niiviisi oma poliitikaga laiade tööliskulkude silmis paljastatud, katsuvad Eesti s-d veel viimast päästa. Eesti töölise ninapidi pedamiseks katsuvad nad ülevalnimetatud kirjatükis asja niiviisi paista lasta, et oli Lätis mis oli, kuid Eestis on siiki „demokraatia“ alles puutumata.

Ulmanise riigipööre oli fashism, aga Pätsi-Laidoneri riigipööre ei olnud seda mitte! Niiviisi nämmutatavad nüüd s-d juhid.

Seda äraandlikku s-d juhtide manöövrit on vaja paljastada.

Meie, pahempoolsed töölised, ütlesime algusest peale, et Pätsi-Laidoneri diktatuur on fashistiline diktatuur. Ning see diktatuur pandi

natukene varem maksma, kui seda jõudis teha Läti faschistline kodanlus.

Et asi tõesti nii, nagu meie ütlesime, seda tõendab kogu Pätsi valitsuse poliitika.

Päts-Laidoneri diktatuuri poliitika ei ole muud, kui jõhkra faschistlike pealetungimise, kurnamise, terrori ja nõukogude vastase sõja ettevalmistamise poliitika.

Sest mida on teinud Pätsi valitsus „demokraatia kaitsmise“ nimel?

„Talurahvale abianägemise“ sildi all hakati hallparunitele ja mõisnikkudele toetusi ja preemiad jagama. 12. märtsist alates, kuni siia saadik on hallparunitele ligi 300.000 krooni välja jagatud või, pekoni ja munade preemiade näol. Abi ei saa mitte „talurahvas“, vaid ainult 10—15 tuhat hallparunit ja mõisnikku. Talupoegi on aga Eestis 150.000. Tähendab riigirahadega toetat Päts ainult suuratalunikke. Väiksema talupoja seisukord muutub veel raskesti. Aga sedasama tehakse ka faschistlikel Saksamaal. Sedasama lubasid ka „vabsid“ teha. Ja sedasama teeb ka Läti Ulmanis.

Päts pole unustanud ka vabrikante ja ettevõtjaid. Neile soovib Päts mõnikümme töölise juure võtta, lubades selle eest anda uusi krediite, pikendada või mahakutsuda vanu jne.

Aga mis annab Pätsi-Laidoneri diktatuur töörahvale?

On kaotanud ja kergendanud makse? Vale! Selle „maksureformi“ eesmärgiks, mida Pätsi valitsus läbi viis, ei olnud mitte töörahva maksuoorma kergendamine, vaid niisuguste maksude ümberkorraldamine, mille sissenõudmisega suur tüli ja mille sissenõudmine rohkem kulu nõuab, kui maks ise väärt. Nende maksude asemel soolab Päts juure uusi kaandeid makse, mis otsekohe töörahva turjal lasuvad.

Lubatakse kaotada tööpuudust? Vale! Peale „tööpuuduse kaotamise plaani“ pole seni midagi veel olemas. Ja see, mis tulemas on, ei tähenda mitte töölisklassi seisukorra kergendamist. Tööpuuduse kaotamise plaan on tegelikult töötulenäljutamise, sundusliku töö ja kogu töölisklassi palkade alandamise plaan. Selle plaani järele tahetakse 2000—3000 töölise sunduslikkudele töödele saata teedeehitamise, maaparanduse, kraavikaevamise jne alale ning ka hallparunite juure. Kui mõni ettevõtte peaks mõnekümne võrra töölise arvu suurendama, siis vähendatakse selle eest kõikide teiste töölise palku, lühendatakse töönädalat jne. Maal on hallparunitel niisuguse töötute sunnitöö abil võimalik maatöölise palkasid niivõrd alla lüüa, kui nad ise soovivad. Ülejäänud osa töötutest, keda linnades on üle 30.000, tahetakse lihtsalt tööbørsidelt minema kihutada ja kihutataksegi juba. Aga niisamuti „lahendab“ ka Hitler Saksamaal tööpuudust. Päts kordab ainult Hitlerit järele.

Ühenduses sellega on tulemas või on juba paljudes kohtades alanudki uued palgaröövimised.

„Demokraatia“ jäänused likvideeritakse lõpuliikult. Omavalitsuste osa on juba nullini viidud.

Tallinnas ja Tartus määrati kindralid linnapeadeks-komissaarideks. Aga sedasama teevad ka Hitler, Dollfuss, Ulmanis.

Sotsid kirjutavad, et Pätsi-Laidoneri diktatuur pandi maksma selleks, et „kindlustada rahva vaba tahtevalduse võimalust“. „Päevateht“, Pätsi-Laidoneri diktatuuri häälekandja, vastab sellele, et teadmata on üldse, millal uued valimised tulevad, kuna Leedu kogemused näitavad, et võimata oleval kiiresti seisukorda parandada ja sellepärast võivad „erakorralised ajad“ aastaid kesta. Sotside jutt „demokraatia tagasi tulemisest“ on loba!

Kõik see näitab Pätsi-Laidoneri diktatuuri nagu atasti valguses.

Aga Pätsi-Laidoneri diktatuur tuli võimule võitluses vabside-faschistide vastu, räägivad sotsid töörahvale.

Päts-Laidoner peavad vabside vastu ainult selleks võitlust, et oma faschistlik diktatuuri kindlustada. Lahkumineku Pätsi-Laidoneri ja vabside vahel on ainult isikute küsimuses, faschistlike diktatuuri mõnede meetodide küsimuses, välispoliitilise orienteerumise küsimuses („vabsid“ tahavad liig järsku Saksa orientatsiooni läbi viia). Iga „vabsiga“, kes selleks nõusolekut avaldab, on Päts-Laidoner valmis koos töötama — võitluseks revolutsiooni vastu. „Vabside“ mees kindral Tõnisson määrati näituseks Tartu linnapeaks.

Terror töörahva vastu käib vahetpidamata ja saab veel enam suurendama.

Sõjaväe ümberkorraldamise ja ümbervarustamise eesmärgiks pole muud, kui nõukogude vastase sõja ettevalmistamise kõvendamine.

Kui s-d juhid räägivad, et Pätsi-Laidoneri diktatuur on „seaduslik demokraatlik valitsus“, siis tahavad nad sellega ainult töölise eksiteele viia ja võitlusest Päts-Laidoneri diktatuuri vastu tagasi hoida.

Hinnates Pätsi-Laidoneri diktatuuri kui faschistlik diktatuuri, seisab töölisklassi ülesanne selles, et pidada kõige vihasemat võitlust selle diktatuuri vastu, samuti ka vabs-faschismi vastu. Eestkätt tuleb anda kõige otsustavam vastulöökk töötute näljutamise, sunduslike töö ja kogu töölisklassi palkade alandamise plaanile. Merimeeskond peab selle võitlusega kõige aktiivsemalt kaasa tulema, sest tema huvid on sellest pealetungimisest samuti puudutatud, kui kogu töölisklassi huvid.

Sotside juhid ütlevad ära juba ette igasugusest võitlusest Pätsi-Laidoneri diktatuuri vastu. Sellesamas kirjalikus kirjutab „R. Sõna“:

„Oleme alati seisnud demokraatlikul alusel ja seisame sel alusel ka praegu. Meil pole tarvis murda seaduslikku korda. Ärgu seda tehku ka teised.“

Mis see on?

See pole muud kui truudusevandumine Pätsi diktatuurile. See pole muud kui lahtütlemine igasugusest võitlusest selle diktatuuri vastu.

Sellepärast ei tohi töölised ja merimehed loota, et sotsid neid võitlusele viivad faschismi vastu. Sotsid annavad nende võitlust ära.

Võitlust Pätsi-Laidoneri fashistlike dikta-
tuuri vastu võivad juhtida ainult revolutsiooni-
lised töölised.

Mitte kodanlike demokraatia kaudu ei lähe
tee sotsialismile, vaid kodanlike kukutamise ja
nõukogude valitsuse maksmapanemise kaudu.

Ja sellepärast on meie võitluse eesmärk kodan-
like kukutamine ja nõukogude võimu maksma-
panemine.

Seda pidagu merimehed meeles! Seda võtku
nad oma võitluse peajuhtsõnaks eelseisvates
võitlustes!

Tööraha riigi punawägi demonstreeris ka tänava aastal 1 mail oma võimsat lahinguvalmisolekut imperialistlike sõjakeerutajate vastu. Pildil näha, kuidas Moskwast Punasel Platsil möödub tankide väeosa Lenini masoleumi eest.

Kindlale võitluse tee!

Paarist põlewast päewaküsimusest

Järjest terawnewas majanduslike ja poliitilise
surwe õhkonnas waldab iga klassiteadlikku
merimeest kaks küsimust: Mis teewad meie or-

ganisatsioonid? Miks ei organiseerita võitlust
reaalpalga tõstmiseks?

Need mõlemad küsimused Eesti merimeeste

liikumises on jõudnud tänapäev sedavõrd otsustavasse ajajärku, et kõik merimehed, kui nad ei taha ise oma huvide vastu töötada, peavad nende lahendamiseks ka ise kõige aktiivsemalt osavõtma.

Kõigepealt, organisatsioonide küsimus. Käesoleva aasta kewadel otsustasid niihästi kütjate kui dekimeeste ühingud liituda uueks üldühinguks nime all: „Eesti Merimeeste Ühing“. See samm on põhimõttelikkult oodatud ja terwitatud, sest see avab võimaluse parandada l. a. teoks tulnud lubamata meeskonna organisatsioonide killustustöö ja loob eeldused uue tugewa merimeeste wõitlusorganisatsiooni tekkimiseks. Kuid just siinkohal tulebki kõige laiemate merimeeste hulka dekimeeste sellele pöörata, et mitte iga liitmine, mis wormiliselt seda nime kannab, ei too veel paranemist, ei too soovitud pööret, waid ainult niisugune, mille teostamine on usaldatud täiesti lublidesse, klassiteadlikkusesse kätte. Ainult niisugune uus üldliit, kelle juhatus on proletaarselt aus, teguwõimne ja wõitlustaheline, kes ei rooma laewaomanikkude ega kodanliste wõimukandjate kõõglukse taga, waid kaitseb südilt ja sirgjooneliselt igas wäiksemaski asjas merimeeste huwe — ainult niisugune kütjate ja dekimeeste ühendatud organisatsioon on tõiseks wõiduks eesti merimeeste liikumisele.

Kuid, juba ähwardabki uut üldliitu hädaoht, mis võib ta samuti haisewasse mädasohu, klassiwaenlase sõiduwette kiskuda nagu wana, wäljakõngenud Merimeeste Liidugi. Selleks hädaohuks on Tiituse kõige lähemate jüngrite Rosenfeltide, Ojassoode ja kogu sotside kamba wõimuhaaramise püüded. Juba ongi nad aegsasti platsis, et uut ühingu „juhtima“ hakata.

Dekimeeste koosolekul, kus otsustati ühinemise küsimus, mängis Rosenfelt esimest wiulit ja lasi end otsuse läbiwiimise — likwideerimise komisjoni walida. Kütjate ühingu peakoosolekul esines kurikuulus kaitsepolitsei tööriist — Ojassoo „tulise“ ühinemise pooldajana ning oskas end walimistel Merimeeste Kodu esitajaks sokutada. Teiset küljest, sotsliku T. Kesklitidu agendid Offenbachid, Mihkelsonid teewad kõik, et uut organisatsiooni alluwuselt oma juudaslikku mõrda kiskuda. Selles hoogtöös leitakse Tiituse kambaga soe wastastikune toetus. Sots Gustawson oli isegi awalikult Merimeeste Kodu soowitanud sedasama Ojassood, kelle sidemed kaitsepolitseiga on awalikuks saladuseks, walida uut üldliitu organisatoriks, sest „ainult see mees oskawat ühingu üksmeel hoida“.

Millest see kõik räägib?

Ei muust kui sotside ja kaitsepolitsei ühiswäerinnast uut üldühingu enda käpa alla haaramiseks. Sotside ninamehed hoolitseksid siis kodanluse etteütlemisel palgahuwide mahasahkerdamise eest nagu nad tegid seda koos Tiitusega Merimeeste Liidus, mis kuulus samuti T. Kesklitidu, kuna kaitsepolitsei agendid peaksid kontrolli meeste meelsuse üle ja „signaalseeriks“ jalamaid Pagari uulitsale, kes

kuskil piuksatas wõi peru laskis.

Sarnaste tüüpid wõimule trügimine tähendaks otsekohe uut organisatsiooni mürgitamist, teguwõimetuks tegemist. See muudaks uut üldühingu lihtsaks merimeeste näljapennide liikmemaksudeks kaanimise aparaadiks, mille telgitagustes lakkaks laewaomanikkudega kupeldamine ja kapole merimeeste hingede müümine.

Kütjad, madrused! Kas seda tahtsime ühingu liitmisega kätte saada? Kas Tiituse aja kordumist, kas altkäemaksudega sahkerdamist ja palgakärpimisi tahame saada? — Ei! Iga klassiteadlik merimees tahab uuel üldühingult just selle wea parandamist, mille pärast Merimeeste Liit oli mäda. Ta nõuab, et uus organisatsioon oleks tugew palgawõitluse sõjariist, et ta oleks niisugune organiseeritud klassiwõitluse pidamise jõud, millega võib tagajärjericikalt kaitseada oma huwisid, kätte wõidelda palgakõrgendus, wõidelda numbri järjekorras töölewõtmise, sotsiaalkindlustuse jne eest.

Sellepärast on wiimne aeg kogu eesti merimeeskonnal pöörata tõsine tähelepanu oma organisatsiooni küsimusele. Maha ükskõiksus ja loidus!

Lõikame juurteni wälja oma liikumisest selle haisewa mädapaise — juudasjuhlide kamba — mis sai kirstunaelaks Merimeeste Liidule! Roogime eemale uut organisatsiooni hälli juurest Ojassood, Rosenfeltid, kogu sotside kambal! Ärme hääletame nende poolt, kui nende sõbrad tahawad neid walimistel läbiwiia! Ärme laseme end kiskuda T. Kesklitidu kanna alla, kes tahab meist teha ainult truualamliku liikmemaksu maksja ja „sõnakuulelikud“ orjad laewaomanikkudele ning Pätsi diktatuurile! Ärme laseme end haakida kollaste ITFI juudaste löa otsa, kes on äraandlikuks kammitsaks rahuswahelise weetranspordi tööliste liikumisele ja kes olid ka „waimlisteks isadeks“ Tiituse sigadustele! Asume kindlat ISH programmi lisele ja taktilisele wõitlusteele!

Usaldame oma uut organisatsiooni juhtimise ainult kindlate, ausate klassiwõitlejate kätte. Nende walikul pole niuwõrd tähtis patenteeritud „juhi“ nimi ega „wana tegelase“ aukraad, kuiwõrd mehe proletarne tublidus, klassiwõitleja ausus ja sirgjoonelikkus. Ja see wõib tihti olla ka kõige lihtsamal, nooremal kütjal, dekimehel.

Kõik merimehed laewadel ja sadamates! Wiitamata oma organisatsioonilise elu õigetesse roobastesse seadmisele! Meie peame otsustawa sõna kaasaraäkima uut üldliitu juhatause kohta. Ja kuigi enam ei saa kohapeal isiklikult ühingu koosolekust, organiseerimisest osawõtta, siis peame laewades koosolekuid, arutama seal need küsimused läbi ja saadame kirjalikult oma nõudmised ja seisukohad Tallinna.

Meie organisatsioonide kiiret wõitluswõimeliseks tegemist nõuab nimelt teine põlewam päewaküsimus — palgawõitlus.

Palgad seiswad ikka weel sel armetul tasemel kuhu löi nad l.a. kroonikursi nässulöömine. Kui ISH eesti sektiioon juba sel puhul kutsus üles aktiivset palgawõitlust algama, siis olid härrad „juhid“ need, kes selle maha saboteerisid lubades kewadel streiki organiseerida. Nüüd on kewad käes, wekslid nõuawad lunastamist ja — palgawõitluse tingimused ei olegi halwad, kuid kes wõitlusest ka nüüd teada ei taha, on meie mitmelsorti ühingute reformislikud juhid. Selle tõttu leidis klassiwaenlane kewadel merimeeste ühise wõitlusrinde ja ütlaste kindlate nõudmiste asemel eest — äraandliku Baabeli segaduse, kilplasliku kutsealade järgi killustatud lahkpuüded.

No milleks muuks seda nimetada, kui meeskonna organisatsioonide juhid tõstsid küll üles laewatoidu küsimuse, aga siis, kui kogu merimeeskond oli selle poolt hääletanud, jäeti sellest järeldused tegemata, waigiti surnuks ja paluti alandlikult laewaomanikkudelt palgakõrgendust — muidugi tagajärjeta, kui samal ajal mehaanikud lahus nõudsid 1931 a. palganorme ning laewajuhid tõotasid leppida õnnetujuhuste vastu kindlustusseadusega. Lapselegi on selge, et sarnase lõhutud, ärawussitud wõitlusrindega

ei pea mingit palgawõitlust, ei sunni laewaomanikke järelandma, waid annab ainult soodsa wõimaluse laewaomanikkudel deklareerida: „Palgad jääwad endiseks“.

Kas pole see järjekordne walus õppetund, kui mannetus seisukorras meie asume oma palgatingimustega just killustatud organisatsioonide kärnatõbiste juhatuste tõttu.

ISH eesti sektiiooni seisukoht selles küsimuses oli ja on selge: Eesti merimees wõib ja peab enesele kättewõitma palgakõrgenduse. See on wõimalik kõikide merimeeste ühiswõitlusrinde abil, kindlate, selgete nõudmiste ülesseadmisel ja wankumata wõitlустаhte juures. Selleks järelijätmatuks ühiseks nõudmiseks on: Reaalpalga tõstmine 1930 a. tasapinnale laewasöögi juure andmise näol — kindlate normide atusel ja meeskonna kontrolli all.

Selle kättewõitmiseks kõige laiemad merimeeste hulgad wõitluse aktiivsele ettevalmistusele. Nõuame oma uuel organisatsioonilt selleks tegusid! Ei taha juhid meie nõuet täita, moodustame tugewad pahempoolsed opositsioonid kõigis meie organisatsioonides ja wõtame palgawõitluse ettevalmistuse endi kätte.

Kindlalt wõitluse teele!

Et kapitalistlikel teel kriisist välja pääseda, jatkavad laewaomanikud ühes Pätsi walitsusega veel jõhkramat pealetungimist merimeeste ja sadamatöölise vastu.

Pilte kurnamisest ja rasketest töötingimistest Eesti laewadel.

Lööme tagasi uued kurnamise võtmed!

Merimehed ei tohi sadamatööliselt leiba ära võtta.

Laewaomanikkudel pole sellest weel küll, ei nad merimeeste palgad on allasurunud, et nad sunniwad poolikute komandodega sõitma, — ikka sagedamini ja sagedamini käsutatakse merimehed ka laadimise ja lossimise töid tegema. Eriti eesti ja soome metsawedajatel purjekatel praktiseeritakse“ seda kurnamise wiisi. Et see pole üks merimeestelt kahe naha koorimine, waid ka kohapealsetelt sadamatööliselt leiba rööwimine — on igale klassiteadlikule merimehele selge. Tõsist hukkamõistmist leiab aga see eriti praegu — kapitalismi terawa kriisi puhul, kus sadamatöölised äärmises wiletsuses kuude kaupa asjata tööd ootawad. Kapitalistid aga kasutawad seda alatul kurnamise wiisi weel wihawaenu külwamiseks ühe ma sadamatöölise ja teiste maade merimeeste wahel. Nii tahab klassiwaenlane lõhkuda rahwuswahelist weetranspordi töölise ühiswäerinnel. See on kodanluse kuulmatu jõhkru, mille vastu on tarwis kõigis sadamates, kõigis laewades otsustawalt wõitluse astuda. Meie

hüüdsõnaks olgu: Mitte mingisuguseid laadimise ega lossimistõid merimeeste poolt! Kõik laadimine ja lossimine sadamatöölisetele!

Nende hüüdsõnade all organiseerime merimeeste ja sadamatöölise ühiseid aksioone, lööme tagasi laewaomanikkude kasuained pealetungid.

Et neil wäljaastumistel on tagajärgi, tõendab järgmine näide wälismaa weetransporditöölise wõitlusest. Rootsi auriku „Ludwigi“ kapten sundis k. a. algul Oslo sadamas meeskonda laadima. Meeskond ütles sellest ära ja pani ka oma hariliku töö seisma. Sadamatöölised otsustasid toetada streikijaid ja ei läinud enne laewale, kui merimeeste soovid täideti. See sundis seda kergemini — juba esimese streigi päewa õhtul, et streikijatel õnnetus kaasa tõmmata ka woorimehi, kes „Ludwigile“ laadungit wedasid.

Merimeeste ja sadamatöölise ühine wäljaastumine löi tagasi laewanduskapitali pealetungi. Üks teine näide Odenselt tõendab aga

wastupidi, et lootmine sotslikule „seadusandlusele“, toob paratamata kaptuse. See oli k. a. ajal, kui saksa laewa „Balticu“ kapten sundis Odenses meeskonda 150 tonnilist kiwilaadungit mahalaadima. Tõstetakse üles ühise aktsiooni küsimus. Reformistlik sadamatöölise ühingu juht manitses aga „rahule“ jääda ja oodata, kuni walitsus daani sadamates välismaa merimeestel laadimistöõ ära keelab. Muidugi, pole tänapäewani midagi selletaolist juhtunud. Küll said aga saksa laewaomanikud julgust juure seda kurnamise meetodit weel laialisemalt tarwitusele wõtta.

Eesti merimehed, olgu meil selge, ükskõik kus sadamas meid ka ei sunnitaks laadimise wõi lossimise töid tegema, et meie sellest kõige kategoorilisemalt ära ütleme. Meie ei tohi end lasta laewaomanikkudel sundida streigimurdjaks hakkama sadamatöölise suhtes. Meie ei tohi põhjust anda eesti meriproletaarlastest põlgusega rääkimiseks välismaa klassiwendade seas. Sellepärast, ühises wõitlusrindes sadamatöölisestega anname tugewa waslulõõgi igal wühemalgi katsel meie selga ülearust töökoormat ladada!

„Ohwitseri au“ eest ei tohi mahamüüa palgalise klassihuwe!

Mehaanikute „juhid“ assistente väljasöomas!

Mädapaiseks Eesti merimeeste liikumises on mehaanikute ühingu juhatus, kelle eesotsas: jäätõhkuja „Suur Tõlli“ mehaanik Silwer, al „Greeneni“ mehaanik Reiter, Eegel ja teised. Juba pikemat aega seisab ta arusaajama liikmeskonnaga sõjajalal. Selle põhjuseks on asjaolu, et nimetatud „hürrad“ peawad laewaomanikku huwe kallimaks kui merimeeste huwe ja talitawad tihti täiesti omapead, ärakuulamata liikmete arwamist.

Üheks wiimase aja truimaks laewaomanikkuude toapõisi teeneks on küll nende „tungiw soow“ assistente juhtkonnast väljatõrjuda. Assistentid olewat wastawa haridusega inimesed, kelle kuuluvus laewajuhtkonda wõiwat „laewahwitseri mõistet“ rängalt labastada! Selle ettepanekuga tuldi välja isegi peakoosolekul.

Meie ei hakka siinkohal pikalt harutama laewahwitseri „kõrget au“ mõistet, küll aga tahame küsida, missugusel määral oli assistentide „harimatus“ küsimuse ülestõstmise põhjuseks ja kelle huwides seda sõjakäiku üldse algatati?

Mis puutub teoreetilisse haridusse, siis on tõsi, et mehaanikud teatud määral kauem koolipingil istuwad kui assistendid, kuid praktika aeg on assistentidel jälle poole pikem. Kui mehaanikutelt nõutakse 1 aasta masina ja 6 kuud

kütja sõitu, siis assistentidelt — 2 aastat masina ja 1 aasta kütja sõitu. Wõrdluseks olgu weel tähendatud, et näiteks Soome 3. mehaaniku nõuetaw hariduline tasapind on sama, mis Eesti assistentidel. Kui wõtame aga weel selle arwesse, et mehaanikute endi hulgas on küllalt neid mehi, kelle haridus ei wasta assistentide omalegi, siis on arusaadaw, et „ohwitseri aua“ kelkimine hariduse pärast, on liig narr ja halb mask tõsiste tagasihide warjamiseks.

Tõsiseks tagasihiks on assistentide palga ja töötingimuste allalöömine laewaomanikkude huwides!

Kui kord assistendid on juhtkonnast väljalõõdud, siis on laewaomanikkudel ka seaduline „alus“ nende palga wähenemisele. Nagu kuulda tegewatki Silwer ja ko mehaanikute hulgas kihutustööd, et selle „numbri läbiminemisega“ olewat mehaanikutel loota assistentide arwel uusi kohti ja palgakõrgendust. Silwer on kord isegi wäga awalikult hoobelnud: „Laewaomanikkudega koos töötades saame teid — assistente ikka juhtkonnast välja, külap siis laewaomanikud ka meie palga tõstawat“. No kas on weel selgemat tõendust tarwis, kelle huwides assistentide väljasöömine sünnib.

Selle asemel, et ausalt merimeeste ühiswäerindes kättewõidelda palgakõrgendus ja komandode täiendamine, püütakse laewaomanikkude taktikepil merimeeste ühlust killustada, waenu külwata. Ja laewaomanikud näitawat, kui osawat nad seda kasutawat. Mehaanikud eraldi ei saanud, ei loodetud palgakõrgendust ega õnnetujuhuste wastu kindlustust. Samasuguse pikarina teeksid neile laewaomanikud ka assistentide kohtadega. Nad kaotaksid need lihtsalt praegusel kujul ära ja paneksid osa töökoormat ilma igasuguse eri tasuta lihtsalt mehaanikute turjale. Kogu sellest loost wõiks väljakujuneda samasugune „ratsionaliseerimise“ pealetung nagu hiljutine raadiooperatoorite wallandaminegi. Igatahes, laewaomanikud sepitsewad ammugi uusi wallandamisi ja see wõib tabada täna ühte, homme teist merimeeste kategooriat.

Sellepärast, lõpp urgitemistele, killustamistele! Sellest saab kasu ainult klassiwaenlane. Mitte ohwitseri „auga“ hiinamüüri ehitamine, mitte eraldumine üldisest merimeeste ühisrindest, waid kõige tihedam koostöö kogu merimeeste kategooriate wahel, ühine wõitlus, ainult see on see sõjariist, mis parandab meie witsaid palga ja töötingimusi.

Mehaanikud, kihutage minema oma organisatsiooni juhatuses Silwer ja ko! Nende, ajalooline „teene“ on ainult teie palga mahasahkerdamine 10 %. 1932 a. Moodustage ühine tugew pahempoolne opositsioon! Assistentid, kindlalt oma huwide kaitsele, ärge lubage wähe- matki olukorra halwendamist! Kõikide merimeeste ühine wõitlusrinne, ühine väljaastumine üksikute liikide huwide eest!

Üks neistsinalseist.

„Proua“ ja koer aitavad „Liina“ kaptenil meeskonda koorida!

Läinud aastal paljastas „Majakas“ Nr. 15/16 eesti aarik „Liina“ kapten Bersini mitmesuguseid mahinatsioone waluuataga sahkerdamise ja meeskonna arwël rikastumise alalt. See asi jõudis lõpuks ka ametiwõimude kõrwu, kes olid sunnitud juurdlust algama. Millega juurdlus lõppes, pole senini teada, kuid nähtawasti jäi maksma wanasõna. hunt hunt ei murra! — sest asjaosalised, waesed merimehed, keda kapteni härra armetult pügas ja eksploateeris, said kõik mahamakstud.

Poleks sel puhul huwitusetu teada, kuidas reageeris kogu selle asja peale kontori direktor Bergmann? Kas andis Bersinile palgakõrgendust wõi mõne rändawa karika?

Igatahes, laewas pole olukord sugugi paranenud. Nüüd on weel „laewajuhtimise“ ja meeskonna eksploateerimise alal türanni õigus- haaranud kurikuulus kapteni naine, kes alati mehega kaasas sõidab. Selle „tähtsa“ proua tõttu walitseb laewas „eeskujulik“ kord. Laewa on toodud suur hundikoer, kes oma hea söögitsu tõttu ületab kõik merimehed ning praeguse kolmekordse toilitustamise juures kasutab wõimalust end meeste arwel nuumata. Waene merimees aga pinguta rihma ja ole „õnnelik“, et kapteni härra koer nii „wastutulelik“ on ja su halwa toitu sööb.

„Armuline proua“ on ka terwishoiu alal päris „eeskuju“ ise. Just lõuna walmistamise ajal asetab ta oma musta pesu pliidile keema olse sööginoode wahela. Külap tal on õllis „kokkuhoiu“ tagamõte, sest, laewamees, teades, et tema toiduga ühtlasi keedetakse „ülemuse proua“ higist lehkawaid kaltse, kaotab osa oma söögitsust ja tarwitab toitu selle tõttu wähem.

Arwasime küll, et kui laew Talinna tuleb, saame „eeskujulikust“ prouast lahti, kuid eksisime rängalt. „Proua“ litsus kõwa tambiga Leningradi järgi ja istub nüüd jälle meie kukil. Kõwemini kui enne, „õien dab“ ta nüüd I tüürimehega laewa asju, mis muidugi ei jäta laewas kõiksugu jutte wäljakutumata.

Ka laewa arstikapp on „eeskujulikus“ järjes. Pea igas sadamas hoolitseb „proua“ ta täitmise eest, kuid ka igal reisul hoolitseb ta tühjendamise eest.

Kui näiteks tarwis kleiti puhastada, wõetakse arsti bensini ja käitakse sellega nii ümber, et igaüks peab arusaama põhimõttest: „Olen kapteni proua ja kõik on minu päralt“. Kui kaugele wõib nii asi minna, näitas hiljutine juhus, kus laewapoiss kukkudes weristas oma pea, aga aptegikapp oli nii tühi, et ei leidunud isegi tükki marlet, millega kinnisiduda. Haaw mähiti wiimaks kokalt saadud nõudelapiga.

See meeskonna härraslik „seaks pidamine“ peab meeste endi poolt otsustawa wastulõõgi leidma!

Laewaomanik rööwib meeskonna töötasu wiimase pennini!

Eesti laewaomanik Goldbergile, tuntud Danzigi sahkerdajale, kuulub see sulipoisi „au“, et ta järjekindlalt meeskonna palgad maksmata jätab.

See oli 1. a 28 detsembril, kui Goldberg Danzigi mahamunsterdas 2 meest: Kutani ja Juuro. Palka aga ei makstud, lubati seda teha Hollandi konsulaadis, kuna laew sõitis Hollandi lipu all. Kui mehed kokkulepitud ajal Hollandi konsulaati läksid, oli Goldberg see, kes oma nägugi konsulaati ei näidanud. Konsul tunnistas palgaraamata järgi küll meeste nõudmise õigustatuks, kuid, et laewaomanik Eesti alam, soovitas pöörata Eesti konsulaati, kes oma kodanikkude huwisid peab kaitsema. Mindigi Eesti konsulaati, kuid see ei tahtnud asjast üldse kuuldagi ja saatis nad tagasi Hollandi konsulaati. Sellest Pontsiuse juurest Pilatuse juure käimisest muidugi midagi wälja ei tulnud ja mehed hakkasid Goldbergi ennast otsima. Mitme päewase linnas lõhkumise järgi õnnestus neil lõpuks manööwerdajat kätte saada. Kuid mehe wastus oli lihtne: Raha pole, kui saan, siis maksan“. Weel mõni kord nägid mehed Goldbergi ja siis kadus ta lõpulikult silmapiirilt.

Meestel ei jäänud nüüd enam muud üle kui uuesti Eesti konsuli poole pöörata, et selle abil Goldbergi kohtulikule wastutusele wõtta. Kuid konsul ja Goldberg olid nähtawasti nii suured südamesõbrad, et konsul hakkas kohtusse kaebamist äralaitma. Tema tudwat Goldbergi ja selle perekonda hästi ja teadwat, et G. ei olewat niisugune mees, kes wõlga jätab. Lõpuks andis ta üsna awalikult mõista, et see ei minewat, kui ta oma tuttawa kohtu kätte annab.

Mehed andsid nüüd oma algatusel asja Danzigi kohtusse. Kohupäewal näitas konsul weel, mis mees ta on. Kui teda kutsuti kohtusse tõlgiks, jäi ta tulemata, sest ta olewat harjunud alati 10 guldnat tõlkimise tasu ette saama.

Kohus mõistis küll merimeeste kasuks Goldbergit wäljamaksma 137,35 guldnat + 5 guldnat kummagile iga ootamise päewa eest, kuid kust raha wõtta, kui Goldberg ise on „äraauranud“ ja naisel raha pole. Nii ootawadki mehed kuude kaupa oma waewaga teenitud näljapenne, ilma et saaks edasi wõi tagasi liikuma.

Goldbergi „Flewomeer“ aga ilmus Rotterdami uuesti päewakorrale. Nimelt oli laewaomanik ka ülejäänud meeskonna palga 4 kuu jooksul maksmata jätnud, mispärast mehed Rotterdamis streigi wäljakuulustasid. Millega

streik lõppes, pole veel teada, kuid meeskonna sammu tuleb igapidi terwitada ja soowida neile julgust ja wastupanu palgaröowlit sundida wiimase pennini, oma teenitud palka wäljamaksma pluss wiitutusraha. Selleks kõigi eesti merimeeste solidaarsus!

Saagiahne Bergmann tahtis „Ellindi“ meestele koti anda!

Peale „Stella“ hukkumist tahtis selle omanik Bergmann päästetud meeskonda „Ellindile“ ülepaigutada. Selleks walmistas ta isegi kodanlikes ajakirjanduses pinda ette, nimetades oma kawatsust suureks „wastutulekuks“ ja „ligemisearmastuseks“.

Millest tuli järsku see Bergmanni „ligemisearmastus“? Aga otsemat teed tema alatutest kaukahuwidest. Bergmannil oli teada, et hukkunud laewa meeskonnal on õigus nõuda 2 kuu palka edasi. Kui ta aga mehed teistele laewadele koh-tadele paigutab, siis wabaneb ta maksust. Sel-leks walis ta ohwriks „Ellindi“ meeskonna. Ametlikult tahtis ta asja nii läbi wiia, et toob „Ellindi“ Tallinna remonti ja sel ettekäändel maksab seal senise meeskonna maha ning wõtab „Stella“ mehed peale. Kes aga suurkurnaja plaanist kriipsu läbi tõmbasid, olid „Stella“ mehed ise. Neil jatkus niipalju arusaamist ja proletaarset sündsustunnet, et ei läinud „El- lindi“ meeste leiwanikakal ärakiskuma. Peale 2 mehe, ütlesid kõik kategooriliselt ära „Ellin- dile“ üleminevasi. Selle tõttu pidi Bergmann merimeeste üksmeelse wastulöögi eest taganema ja „Stella“ meestele 2 kuu palga wasturääki- mata wäljamaksma.

Ro—00.

Alaline risk eluga „Brümi“

Üheks „pärliks“ Eesti kaubalaewastikus on kahtlemata Pärnu tikutops „Brüm“. Laewa suurus on umbes 700—800 br. reg. tonni. Ehituselt ei wasta ta aga sugugi kaubalaewa nõuetele, kuna on ümberehitatud endisest traalerist, mis tõttu — lühike ja kitsas. Tal puuduwad ka lae- wale tasakaalustamiseks tarwilikud ballast- tankid, mille tagajärjel dekkklaadungiga waju- b tugewasti küljeli. Nii juhtus möödunud su- wel Danzigist wäljasõites laew raske haawa- pakkudest dekkklaadungiga Bornholmi lähedal sedawõrd küljeli keerama, et seisukorda sai päästa ainult kiire dekkklaadungi merre heitmise Oleks aga tormine ilm olnud, siis oleks „Brü- mi“ elupäewad loetud. Sellased wiperused on selle laewakesega korduwad.

Äärmiselt nigelad on ka meeskonna eluruu-

mid. Kütjate ruhwi moodustab wõõris kolm- nurkne ruumikene, mille pikkust kolme ja lai- usi ühe sammuga saab mööta. Lagi asub aga lähikeselegi mehele peanupule hädaohtlikus lä- heduses. Kolmele mehele jätkub seal ruumi ainult istumiseks.

Ainsaks „modernseks“ esemeks on ruhwis keskkütteradiaator. Kuid ega seegi pole ilma „mugawusteta“. Talwet, kui wahel keskküttega wisistatakse, ajab aurutoru jätkukoht otse pa- hinal auru wälja, mis tõttu walitseb ruhwis teili taoline niiske õhk ja seinu mööda niriseb wesi. On tundmus, nagu oleksid Tallinnas „pol- gu saunas“. Kui aga selle peale juhtud oma üle- mustele tähelepanu juhtima, siis wastatakse sulle, et polewat abinõusid, millega seisukorda parandada.

Niisugustes „eelajaloolistes“ surnukirstudes peab meeskond eluga riskeerides kapitalistidelt oma näljapennisi teenima. Laewaomanikud ajawad aga sarnase karbi hukkumiselgi ilusad summad kokku.

Rokhem üksmeelt ja klassiteadwust organi- seerimiseks, sest oma olukorda suudame paran- da ainult ise ja — organisetritult!

Red.

„Kapteni härra“ odawalt toitmisest ja Arhangelski ekskursionist

Sõidame Lõunast Euroopa. Kuhu? — Ei tea. Merereis on seekord tüütawalt igaw, teen selle- pärast mõned read paberile.

Meil laewa elu on wiimasel ajal üsna närune. Wanad kokad ja stewardid maksti maha, nüüd toitmine hoopis wilets. Kabu wõttis sarnased nahad lahtilastule asemele, kes lubanud mees- konda „odawamalt“ toita. Nüüd aga läheb see „odawamalt toitmine“ terawate konfliktideni.

Ühel hommikul, kui meeskonnale täiesti hai- sewat liha anti, käisid madruste esitajad kap- teni juures kaebamas. Kabu kiitnud: „Kui mi- na seda liha söön, siis peab see ka teil nahka minema!“ Muidugi jättis „härra ülemus“ nime- tamata, kes see on kes nuumab end merel suit- susinkide, juusturataste, maasikamooside, mu- nade ja isegi paremat sorti teega. Ta ähwar- danud madrust, kes kõige nõudwamalt esine- nud, „wiksida“ ja keeranud „wiisakalt“ mees- tele selja. Nii reageeriwad meie „jumalast sea- tud ülemad“ su õigetele nõudmistele. Tõsiseks raskuseks meie wäljaastumisel on üksmeelt puudus kütjate ja dekimeeste wahel. Siin on meil tarwis kõik see ninatarkus ja „enamaks- pi- damine“ kõrvalheita, mis kütjate pool mõne mehe juures ette tuleb ja oma huwide eest wõitluses ühine keel leida.

Hiljuti käisime ka Arhangelskis. Wõrreldes

endisega, on linn nüüd tugewasti muutunud. Kogu jõekallas Ekonomist kuni Solombalani on saaweskeid, elamuid ja metsamaterjali täis. Laew seisab laewa kõrwal. Warem oli see jõekallas ainult pajupöösaste ja sääskedega kaelud. Linnas endas on pargid korda seatud ja palju uusi ehitusi ja ettevõtteid püstitatud.

Kahju ainult, et merimeestel linna pääsemine raske, ühendus linnaga kaunis haru. Käisin kord ka interklubis, kust oli korraldatud ekskursioon Kalmagori piimasohwoosi. Sealsete seltsimeeste pool wõeti meid hästi vastu. Waatasime nende saawutusi ja lõunatasime nende külalistena. Mõnigi wälismaa merimees kiitis

supi maitset. Nägime eemalt ka uut kolhoosi, mis asustatud wärskelt ülesharitud metsamaale. Kõigist nähtust jäi hea mulje. Soowida jättis ainult ekskursiooni tehniline külg, mis nähtawasti korraldajate saamatuse wiga.

Üldiselt tuleb sarnaseid ekskursioone terwitada, mis aitawad N. Liidu elu-oluga tutvustada ja annawad wälismerimehele wõimaluse oma waba aega kasulikult tarwitada. Soowida jääb, et merimehed weel tihedamalt koonduksid interklubide ümber ja toetaksid kõigiti neid merimeeste proletaarset kodusid: Leidub neid nüüd pea terwes maailmas.

— u — l.

Annname palgawõitlusega wastulöögi lipuwahetusele!

Eesti Panamaga lipuwahetuses ühel pulgal.

Wiimasel ajal on paljudes sadamates näha nn. Panama laewu. Huwiga lähed waatama, mis need kauged Kesk Ameerika laewukesed endast kujutawad. Suur on aga su imestus, kui leiad laewast kreeklasi, norralasi ja muu rahwuswahelise pere. Panamalikkude on neis laewades sagedasti koguni wähe.

Millega seletada selle isewärki laewastiku mõistatuslikult kiiret kaswu, kelle lippu weel paar aastat tagasi paljud maailma sadamalinad üldse ei tunnud? Aga rahwuswaheliste laewaparuite uue kurnamise wõlttega — hulgalise lipuwahetamise tormijooksuga, mis 2 wiimase aasta jooksul lõi kümneid hollandi, norra, inglise j. t. künasid Panama lipu alla. Panama merimeeste äärmiselt närune palk ja willets töit on praegugi selleks söödandumbriks, mis rõõwliahnusega mamma kokkukraapijaid paneb otse tormi jooksma Panama lipu räbalale. Panama laewades pigistatakse wälja eht sunnitöö kurnamise pressiga merimehelt maksimaalne liisawääriluse hulk. Kapten on laewas isewalitsuslik „wõim“, kelle teha on töökord ja ületundide tasu. Tööõnnetuse puhul, kui see takistab sind edasi töötamast, palka ei makseta, ja kui paranemine pikale wenib, ei anta sulle ka kildu leibagi, waid kihutatakse esimesel juhusel kaile.

Need on Panama laewasõidu seadused, mis lubawad rahwuswahelisel laewanduskapitalil meriproletaarlasti orjadena kurnata.

Kuid see pole ükski Panama, kelle kodantus „seadusandlisel“ niisugust mustaäri arendab, waid ka Baltimaade suurkurnajad, eesotsas Eestiga, kes lühikese ajaga on kokku mütanud kenakese hulga wäliskapitaliga sõitwaid roostekiinast. Weel hiljuti pidasid eesti laewaomanikud läbirääkimisi 14 laewa Eesti lipu alla toomise üle. Lääne Euroopa ahned

hüüaned, kes omamaa paremini organiseeritud merimeeskonda ei saa sundida nii kergesti näljapalge eest orjama, ruttawad Eesti „wabariigi“ kurnamise wabadust oma huwides kasutama. Ja nimepidi „wabad Eesti kodanikud“ sunnitakse nendeks Hiina kulideks, India riksadeks, kelle seljas imperialistlikud wereimejad ratsutawad ja teiste maade merimeeste palku alla lööwad. See on klassiwaenlase nurjatam ja salakawalam pealetungimise wiis, see on alatu eesti, panama jt. merimeeste organiseerimise kasutamise kodanilise riigiwõitmu paragrahwi õnnistusel.

Mis teha?

Seltsimehed merimehed! Narrus oleks loota kodantuse enda poolt meie olukorra parandamist — kapitali jüngrite saagiahnus ei saa kunagi täis! Meie peame ise wõitlusesse astuma, meie peame sealt peale algama, kus king kõige walusamini pigistab — see on — wõitlusest palgatõstmise eest. Kui eesti merimeeste palk, mis on üks madalamaid walgete rahwaste peres, tõuseb palgawõitluse tulemusena Euroopa merimeeste keskmisele palgatasapinnale, siis antakse sellega ka otsustaw wastulöök lipuwahetusega orjastamisele. Teeb seda eesti merimehe kõrwal panama, kreeka, soome jt. maade klassiwennad, siis kaob kultide ja paremini maksetawate merimeeste wahelt wahesein, mõlemate elatistasapind muutub üldiselt ühewäärseks ja langeb ära ka alus lipuwahetusega sahkerdamisele. Selle seisukorra saawutamise pole ükski nn. kulipalgaliste merimeeste wõitlushuwidest, waid kogu maailma weetranspordi tööliste huwidest.

Sellepärast, ülesseades kõige laialisema ühiswõitlusrinde nõude eesti, panama jt. merimeeste palgatõstmise kätewõitmiseks, ülesseades kogu maailma weetranspordi proletariaadi so-

lidaarse toetuse nõude, ärme unustame, et wõitluse algatama peawad need, kellesse asi kõige enam puutub.

Eesti merimees, sinu kohus kogu maailma

weetranspordi proletariaadi ees on lõpp teha om jõhkrale kurnamisele näljapennide eest. Lõpp orjalikule waikimisele, julgelt wõitlusele palga tõstmise eest!

Suur wastasrinna liikumine kollase ITFi ridades

Kõvendame opositsiooni liikumist Eesti merimeeste organisatsioonides!

Laewaomanikkude kurnamise meetodid muutuwad järjest teravamaks, fashismi pealetung jõhkramaks. Üldise rewolutsioonilise wõitluse laine tõusuga peab ka rahvuswaheline weetranspordi proletariaat otsustawalt kurnajate klassi pealetungid tagasi lööma. Senini takistas seda otsustawalt kollane ITF (Rahvuswaheline Transportlööliste Föderatsioon), kelle wõrku kuulusid paljude maade weetöölise ühingud ja kes kohapealsete juudasagentide kaudu weetöölise liikumist äraandlikult kammitsas hoidis. Meie mäletame veel wäga hästi Tiitust Eestis, kes seisis rohkem laewaomanikkude kui merimeeste huwide kaitseks.

Nüüd on kaswanud ITFi organisatsioonide ridades rahvuswaheline tugew opositsiooni liikumine. Juba elmises „Majaka“ numbris awaldasime paljude maade opositsiooni liikumises osawõtjate awaliku kirja, kus terawalt kinninaelutatakse ITFi sotslikkude härrasjuhtide kapitulatsiooni poliitika, kus näidatakse, et kollased „juhid“ ei juhi mitte wõidule waid alatule äraandmisele. Nüüd, peale daani merimeeste streigi mahasaboteerimist ITFi poolt, on opositsiooni meeleolu weelgi kaswanud ja erakorralise ITFi kongressi kokkukutsumine konkreetselt päwakorda seatud. See peab sündima k.a. teisel poolel. Opositsioon tahab otsustawalt maski maha kiskuda senistest „suur liidritelt“ ja nõuda organisatsioonide asetamist selgele klassiwõitluse liinile. Selle hüdsõna alt tehakse hoogsat eeltööd konwentsantsiks.

Sarnane aktiivne opositsiooni tegewus on aga ITFi ninamehed üsna rahutuks teinud. Edo Fimmen, ITFi peasekretär, saatis neil päewil weetransporditöölise silmapetteks ühe manöwerringkirja, kus teatab, et ise kutsub kokku 29 juunil ITFi peanõukogu, seisukoha wõtmiseks pealetungiwa poliitilise reaktsiooni wastu Euroopas. Ja kuulake, kuidas seda seisukohta tahetakse wõtta! Tahetakse „kaitsewõitluse pidamise toetamise wõimalust kaalumisele wõtta“. Meile üllab see trobrikond „ilusaid“ sõnu küllalt selgelt, et härrad „juhid“ oma „kaalumise“ ja „seisukoha wõtmislega“ tahawad ainult kisa teha oma juhi kohtade päästmiseks. Miks siis need härrad ei wõtnud juba weebuaris

toetusseisukohti Austria töölise raskete wõitluste puhul pealetungiwa fashismiga? Miks nad siis awalikult äraütlesid igasugusest toetusest? — Praktiliselt on wõimata meie poolt abi anda! — kirjutas ITFi ninamees Fimmen. Kuid meie ei räägi abiandmisest, meie küsime, miks nad otse ärakeelasid Austria raudteelastel üldstreigiga ühinemise? Ja ometi oleks just raudteelaste streik otsustawalt aidanud takistada sõjawägede wedu ja walitsuswõimude ühenduspõdamist. Kas ei olnud siis ITF just werise fashismi tööriistaks, kas ei olnud ta oma liikme — Austria raudteelaste ühingu äraandlikuks kammitsaks?

„Ära tungi peale kodanlusele, kaitse end!“ Selle äraandliku hüdsõna all hoidsid Austria kollasotsid rewolutsioonilisi töölisi kodanluse linnaosadele pealetungimast, selle abil nad takistasid neil kodanlusele surmahoobi andmist. Nüüd räägib ka Fimmen oma kirjas samast „kaitsewõitluse“ pidamise toetuse kaalumisest!

Ei, klassiteadlikku weetranspordi töölisi ITFi „nõud“ ei peta! Silmakirjaliku pahempoolse sõnawirmalistega ei peta nad enam ka wähemteadlikke hulki.

Lig hästi on kõigil weel meeles, kuidas läinud aastal ITF andis läti ja soome merimeeste streigi puhul sadamatöölisetele „lahket“ nõu streikiwaid laewu laadida ja lossida. Liig hästi on teada, et ITFi inglise agendid paluwad walitsuselt laewaomanikkudele toetust, mitte merimeestele, et nad soowitawad minema kihutada inglise laewadelt walged eurooplased — wälismaalased, et nad tahawad ka minema kihutada need, kel pole 6 kuupikkust sõiduaega, jne. Nad on trummad laewaomanikkude huwide kaitsejaks kui laewaomanikud ise. Oma alatule tegudega aitawad nad aga silmi awada hulkadel, aitawad ise opositsiooni liikumist tõsta rahvuswahelises weetransporditöölise peres.

Eesti merimehed ja sadamatöölised! Ka meie wiltsas olukorras on suurel määral süüdi kollased härrasjuhid, Nad on nõusolles lasknud meie palku rööwida, nad on altkäemaksude eest kohtadega sahkerdades waka all hoidnud nõude numbri järjekorras töölewõtmisest, nad pole üldse tõsiselt püüdnudki organiseerida

waomanikkude palgaröövimine löödi tagasi ja saavutati muudki vähemaid võite, omelti oleks daani merimeeste streik võinud palju edukamalt lõppeda, kui poleks olnud sotside ja ITFi äraandmist.

Õppetunniks on daani merimeeste streik kõige laiemas mõttes ka teiste maade merimeestele. Ta näitab, kes on meriproletaarlase sõber, kes ta waenlane, ta olse käsib oma read puhastada sotslikkudest, reformistlikkudest merimeeste huwide mahasuhkerdajatest. Peame seda mees ka eesti merimehed!

Eesti merimeeste solidaarsuse avaldus streikijatele.

Toome siinkohal Danzigi tööta eesti merimeeste solidaarsuse avalduse daani merimeeste streigi puhul.

Danzigi tööta eesti merimehed terwitawad soojalt eelseiswat daani merimeeste wõitlust oma olukorra parandamise eest. Wäljendame oma solidaarsust ja lubame daani merimeeste streiki igapidi toetada.

Kinnitame oma allkirjadega, et meie daani merimeeste wõitluse ajal streigimurdjatena daani laewadele ei lähe ja teeme kõik, et wõimalikke streigimurdmisi ärahoida.

Julgesti wõitlusse!

Rewolutsioonilise terwitusega!

Järgneb 15 allkirjal.

Danzigis ... aprillil
1934.

Kreeka merimeeste streigi wõidud

Eesti merimeeste kõrwal olid kreeka merimehed oma madalate näljapalkadega kuulsad üle maailma. Pea kõik kreeka kaubalaewastiku meeskonnad orjasid odawapalgaliste kulidena transpõitudel rahuswahelist kodanlust. Sageli ei pääsetud aastate wältel kodu sadamatesse.

Kui l. a. laewaomanikud weelgi nende higinne rööwisid, küpses kreeka merimeestel kindel streigi mõte. Esiotsa õnnestus sotsidel rahulikult teel palgatõstmise pettelootusega streiki ärahoida. Kui aga selgus, et see oli alatu nipidwedamine, löid kreeka merimehed k. a. algul streigi lahti. ISH — Merimeeste ja Sadamatöölaliste Internatsionaal kutsus üles järgmiste nõudmiste eest wõitlema:

1/ Palgad tõsta: kütjatel 7,10 inglise naelani, madrustel — 7 naelani, trimmeritel — 5 £ jne.

2/ Täied meeskonnad laewadele! 3 wahti dekki! Ületundide eest kahekordne tasu!

3/ Otsustaw söögi parandamine!

5/ Laewakomiteede tunnistamine.

4/ Kollektiivlepingu maksmapanemine.

Lühikese aja jooksul ühines streigiga milmeesugustes sadamates üle 200 kreeka laewameeskonna. Waatamata politsei ja ITFi agentide wastutõotamisele, said paljud meeskonnad lähele pandawid wõite. Näiteks, Rotterdamis, kus interklubi aial igal sissesõitwal kreeka laewal moodustada streigikomitee ja peale selle weel ühise sadama streigikomitee, sai 14 laewa meeskoda tuntawa palgakõrgenduse: 1½—2 inglise naela kuus. Ka Cardiffis, New Yorkis, Danzigis, Piräuses saadi wõite. Mõnel laewal nagu „Cristina“ wõitis ka streigiga ühinenud juhtkond tuntawa palgakõrgenduse: I mehaanik 4 ingl. naela, 2. ja 3. meh. — 3 naela, radiotelegrafist — 4 £ jne.

Kes, nagu mujalgi, päädsid streigiwõitlusele jalga laha panna, need olid kollased härrasjuhid. Esiotsa olid nad üldse streigi wastu, siis lohistasid nad end kaasa, et wõitlust 5 shillingulise „palgatõstmisega“ laewaomanikkude kasuks lõpetada. Muidugi lükati see otsustawalt tagasi. Kõige weidrama streigi „toetusega“ sai toime ITFi merimeeste osakonna „juht“ Hanson, kes käis kreeka konsulaatides palumas, et streikiwad merimehed saadetaks tapikorras Ite-MA keeles: maksutal Kreekamaale. Ajal, kus ISH kutsus üles streikima laewalt lahkumata, oli sarnane tegu mitte enam ega vähem kui juudaslik. Samal ajal teatasid Hollandi, Belgia j. t. maade reformistlikkude sadamatöölaliste ühingute kollased juhid, et neil polewat kreeka merimeeste streigiga midagi tegemist! Ometi on kreeka merimeeste streik seda enam rahuswahelise tähtsusega, et enamus kreeka laewadest asub wälissõidus ja kreeka madalad merimeeste palgad surusid alla rahuswaheliselt ka teiste maade weetranspõitöölaliste palgad. Sel põhjusel pani rewolutsiooniline ISH eriti rõhku laialise rahuswahelise ühiwäerinna organiseerimisele. Ja streigi wältel said teoks paljudki eeskujulikud wõitluswendluse wäljaastumised. Wõtame kas wõi juhuse a/1 „Nelliaga“ Newportis. Kui inglise politsei areteeris streikima hakanud meeskonna hulgast 4 seltsimeest, organiseeris ISH kohapealne seltsimees Pat Murphy wõimsa sadamatööliste ja merimeeste protestiawalduse, nõudes areteeritute wabastamist. Nõue täideti. Kui aga omakord Murphy „Nelliaga“ minekul, kapteni kättemaksul taheti politsei kätte sokutada, astus meeskond tema kaitseks välja ja kapteni keelust hoolimata toimetasid Murphy õnnelikult kaldale. See oli inglise ja kreeka meritorjade wennalik ühiwäerinne! Ja selle tagedjärg oli wõit: streigimurdjad pekseti juba laewale lähenemisel minema ja kaptenil ei aidanud muud kui pidi meeste palku tõstma.

Tagajärgi hinnates, peab tunnistama, et waatamata waljule terrorile, kollaste juhtide äraandmisele, streigi ebaühtlasele käigule, on saawatud wõite, mis wõiwad julgustawaks eeskujuks olla eesti merimeeste palgawõitlusele.

Wõtke eeskuju kreeka weetranspordi töölise ühisest võitlusrindest!

Kreeka weetranspordi töölise streigi puhul pidasid Kalamate merimehed ja sadamatöölised kangelaslikku ühisvõitlust klassiwaenlasega. Sel puhul tuli ette ka kokkupõrge streikijate ja sandarmite vahel.

Kokkupõrge sündis sadamas, kus töölised püüdsid ühe laewa tühjaks laadimist takistada. Kokkupõrke ajal sai surma 3 ja haavata 4 töölise. Tapetute surnukehadega hakkasid streikijad linna minema, kuid tee peal awasid sandarmid ja sõjawäe nende peale tule. Paljudes kohtades ütlesid soldatid ära töölise peale laskmast. Kõigi teiste tööstusharude töölised kuulutasid välja solidaarse üldstreigi.

ISH organiseerib võitlust Ameerikas.

Kuulsa „Nälja koodeksi“ kõrval surub ameerika kapital järjest uusi ja uusi ikkeid ameerika merimeestele kaela.

Üks viimase aja pealetungidest on lepitus wõi töökohtu sisseaadmise kaitse. Selle teostamisega tahetakse wõtta merimeestelt ja sadamatööliselt streigiõigus. Kõik töökonfliktid meeskonna ja laewaomanikkude vahel peawad selle kohtu „erapooletule“ otsustamisele minema. Ameerika kodanlus tahab Saksa fashistide „äraproowitud“ töökohtuga tööliselt üldse palgawõitluse õiguse wõtta. Reformistlikud härrasjuhid, nagu igal maal, aitawad süle ja seljaga kaasa. „Härra“ Scharrenberg, „The Seamens Journal“ väljaandja, lewitab omal algatusel neid Nira komissjoni ettepanekuid.

Teise jõhkra pealetungi teostamist algasid Ameerika laewaomanikud sellega, et kisuwad oma kätte õigust oma „heaksarwamise“ järgi meeskonda walida, ignoreerides numbri järjekorras töölewõtmist. Reformistlikud härrasjuhid jälle manguwad walitsuselt endale töökohtade wahelttalituse ainuõigust, et sellega laewaomanikkudel abiks olla „sõnakuulelikke“ komandosid — walida. — Kes kumardab saab tööd, kes on selgrooga klassiwõitleja — ei saa. Äraandlikud härrasjuhid on walmis laewaomanikkude käsul ka „wastaste“ üle musti nimekirju pidama.

MWU — Ameerika ISH seksioon on alanud kindlast võitlust nende pealetungide vastu, seades üles omad osalised nõudmised. Tema hüüdsõnadeks on:

- 1/ Maha lepituskohtud! Täielik streigiõigus!
- 2/ Töölesaamine ainult kindlas numbri järjekorras ja meeskonna kontrolli all!

3/ Maha reformistide ainuõiguslik ametiühisuste esitamine! Weetransporditöölisele õigus ise walida oma esitajaid!

Paljude reformistlikkude ametiühisuste liikmed ühinewad nende nõudmistega, ja arwastades härrasjuhte, asuwad ISH võitluseisukohtadele. ISH! seisab kibe wõitlus ees kapitalistide ja walitsuse pealetungide tagasilöömiseks.

Sotsidest pettunud töölised kommunistlikku parteisse

Kangelaslikud Austria töölised said oma weebuarii kuu sõjariistus võitlustes kibeda õpetunni, kes nende sõbrad, kes nende waenlased. Sotsjuhid, kes kogu aeg kaitsevad kodanlikku „demokraatiat“, kes viimase silmapilguni toetasid Dollfussi „wabariiklikku“ rusikat, ei tahtnud üldse alata võitlust sama Dollfussi pealetungiga fashismi wägivallega. Kui aga töölised wastu nende tahtmist spontaanselt haarasid sõjariistad, siis hoidsid Bauerid, Deutschid hulga tagasi pealetungimast kodanluse wõimukantsidele, nad manitsesid jääma ainult „wiisakasse enesekaitse“ positsiooni, teiste sõnadega, lasta ennasi mahanõutida, suurtükkidega mahakõmmutada oma eneste elamules, selle asemel, et pealetormata, julgelt wõim haarata ja töölise walitsus maksmapanna — mis tol korral oli täiesti wõimalik. Ise aga põgenesid „härarad juhid“ ägedate lahingute ajal Tschehoslowakkiasse. „Wiisaka enesekaitse“ taktika tagajärg oli: Austria töölise ülestõusu kaotus. Tuhanded paremad wõitlejad tapeti, tõmmati wõla, topiti türmidesse.

Nüüd, kus Austria töölisele sai lõpulikkult selgeks, et sotsid on töölise võitluse kõige alatumad äraandjad, pöörawad nad neile hulgaliselt selja ja otsiwad üles tee pörandaluse kommunistliku partei ridadesse. Lühikese aja jooksul on 10000 töölise kommunistlikku parteisse astunud. Näiteks, märtsis tuli ühes tähtsamas Wiini linna raioonis järgmised sotsiaaldemokraatlikud töölised kompartei: teine töölise kaitseliidu osakonna juht, esimene istub türmis ja teatas ka sealt oma ületulekust, 4 kompanii komandanti, 16 rühmajuhiti, 100 liiget. Edasi, samast ringkonnast spordi organisatsioonist 40 turnijat, ühes juhatajaga, 15 jalgpallimeest ühes treeneriga jne. Paljud noorsoo organisatsioonide ja ametiühisuste liikmed ja tegelased. Rühm ületulejaid awaldas järgmise üleskutse:

„Meie, endised sotsiaaldemokraatliste organisatsioonide liikmed ja tegelased jõudsime üksmeelsele otsusele, et kommunistliku partei seisuks rewolutsiooni kohta on ainuõige. Meie hoiatame nn. radikaalsotside partei loomise eest, meie hoiatame parempoolsete sotside gruppide eest, kelle eesmärk ei ole muud midagi kui töölise ärahoida kommunistlikku parteisse astumast, kes tahawad takistada rewolut-

sioonilist ühisväerinda kommunistidega, kes tahavad truualamlikult teenida klassiäraandjaid sotslikke „suurjuhte“.

Meie töötame anda oma kogu jõu kapitalismi kukutamiseks ja proletaarse rewolutsiooni organiseerimiseks. Meie kutsume üles kõiki klasseadlikke töölisi astuma ainukesse rewolutsioonilisse tööliste parteisse-Austria kommunistlikku parteisse.

Meie tasume oma tapetud ja äraantud wendade eest!

Elagu-enamlik Oktoobrirewolutsioon!

Elagu Kommunistlik Internationaal!

Endised tööliste kaitseliidu tegelased.“

Umbes samasulise manifesti awaldasid ka need 305 Austria rewolutsionääri, kel õnnestus Dollfussi küünite wahelt põgeneda ja kes sõitsid Nõukogude Liitu. Ka nemad nimetawad oma kaotuse põhjusena sotsjuhtide äraandmist ja kutsuwad wõillema ainult Marksi — Engelsi — Lenini selgel rewolutsioonilisel laktikal. „Ainull nii kukutatakse fashistlik hirmuwalitus ja Austriast saab Nõukogude Austria.“

Ainull Nõukogude Liit on töörahwa isamaa!
Austria kangelaslikke barikaadide wõitlejaid, keda teistest riikidest jõhkralt wälja kihutatakse, wõitis proletaarne Moskwa palawate tervitustega vastu. Pildil salk Austria töölistkaitseliitlasi ühes kaasa toodud lahinglipuga.

Rewolutsiooniline meeleolu meriwäes

Kui hiljuti saksa fashistlikud ohwitserid külastasid Stokholmi meriwäelaste kasarmu, wõtsid madrused nad vastu „Internationaali“ laulmisega. Julged meeleawaldajad ei lasknud end ka siis hirmutada, kui neid ühwardati puhkusest ilma jätta ja keelati interklubis käimine.

Ka Austraalia sõjalaewastikust tulewad teated, et ühe madruse mürgitusel mädanema läinud lihaga tolmisest, hakkas lipulaewa „Canberra“ meeskond streikima. Milmete teiste laewade meeskonnad kuulutasid end streikijatega solidaarseks. Meriwäe depoo kohale tõmmati üles punane lipp.

Pruugib meele tuletada Hollandi ristleja „Ze-

wen Provinciени“ kangelaslikku ülestõusu läinud aastal, bulgaaria, inglise, kreeka, jaapani meriwäelaste rewolutsioonilisi wäljaastumisi wiimase aasta jooksul, et näha kui laialine on rewolutsioonilise meeleolu kasw kodanluse lähtsamas sõjanärwis — meriwäes.

Laewaomanikud organiseeriwad laewaõnnetusi!

Saksa fashistlik reeder kihutas kalalaewa põhja

Saksa laewaomanik Kuhr, kes ristiis fashistlikus wasikawaimustuses oma kalalaewa haakriistlaste jumala nime järgi „Wotaniks“, sai

tasku kaudu natsionaalsotsialismist nii aru, et „Wotan“ tuleb kõwa summa eest kinnitada ja siis „isamaalikult“ põhja lasta. Selleks õlitas ta mehaaniku 10000 margaga sisse ja käsikis siis laewukese parajal silmapilgul äraaputada. Enne aga tõstis weel kinnitussummat 220000 marga ja 1000 inglise naelani. Siis, ühel ilusal päeval, waikse ilmaga wajus laew järsku Islandi kohal põhja. Laewaomaniku õnnetuseks aga pääsis kogu meeskond eluga ja andis politsei ülekuulamisel laewahukkumise kohta paljastawaid teateid. Et asi oli tõesti halvasti lawastatud, traaklõngad paistsid, pidi fashistlik walitsus oma truu poolehoidja, nats-reederi, silmakirjaks „wastutusele“ wõtma.

Kas ei näita see jälle kord, kust perest tuleb wiimasel ajal nii sagenenud laewaõnnetuste peasüüdlasi otsida.

Mitte ammu süüdistasid kodanlised solgitorud „Georg Philippari“ põlemises kommuniste. Et Nõukogude Liidu aurik „Sowetskaja Neftj“ esimesena appikutsele kohale tõttas, siis oli sellest küll, et juhustlikust nõukogude auriku lähedal olekust kogu maailma kommunistide süüta-

mise süüd „konkreetselt“ ülespuhuda. Mis selgus aga hiljem? Stawiski loo awalikuks tulekuga selgus, et nimetatud surrpettur, Prantsuse ministriile pailaps ise organiseeris „Georg Philippari“ tulekahju. Nüüd on see awalik tõsiasi.

Merimehed, kapitalistid ei kurna meid mitte ükski näljapalkadega, waid nad tahawad meie elu häwitades endile hiigla kinnitussummasid kokku kraapida. Arme laseme endiga mängida kui pupedega. Wõtame meeskonna julgeoleku kontrolli endi kätte! Walime Laewa komiteed, kel on õigus kogu meeskonna huwides walwata laewaomanikkude ja administratsiooni „lehin-guid“, laewa julgeoleku seisukorda ja kes esineb igalpool laewameeskonna huwide kaitsjana Tööstustes on käitisiwanemad, laewatöö on mitukord elukardetawam tööslustööst, wiimane aeg on meil walida oma laewakomiteed ja nõuda nende tunnustamist. Eriti eesti kaubalaewastikus on see hädatarwilik, kus igasugused kur-najad-õnnekütid, Rangid, Jürnased j. t. wanu laewalokse kokku ostawad, neid siis ülemäära täis laadiwad ja kõiksugu kahtlasi „otsasi“ teewad.

Sarnaseid ekspeditsioone korraldab ainult Nõukogude Liit!

„Tscheljuskini“ ekspeditsioonist Põhja-Jäämerde.

N.Liidu teeneterikas jäälõhkuja „Krassin“, kes oli väljasaadetud „Tscheljuskini“ meeskonda päästma, asus nüüd ise polaarreisule.

Samal ajal, mil kodanlistes maades ennekuulmata kapitalistliku kriisi tgajärjel jäävad kängu ka kõik teaduslikud uurimistööd ja kogu teadusline elu, teeb teadus ja teadusline uurimistöökõige proletariaadi isamaal — Nõukogude Liidus kõigil aladel hiigla suuri edusamme.

Hiljutine prof. Schmidt'i Jäämere ekspedit-

sioon jäälõhkujal „Tscheljuskinil“, mida kõik merimehed veel hästi mäletawad, on uus hiigla saavutus Nõukogude Liidu teadusliku uurimistöökõige alal, mis kogu maailma tähelepanu enese külge köitis. Nii see ekspeditsioon ise oma edusammudega uue mereteie avamisel Põhja-Jäämeres, kui ka hukkunud jäälõhkuja „Tschel-

juskini“ meeskonna kangelastlik võitlus suurte raskustega laewa hukkumise järel jäälaagris ning — lõpuks Nõukogude lendurite kangelastlik päästmistöö, on sarnased vägitööd teaduslike teenistuses, mille sarnast ei tunne kodanline maailm.

Mõnigi merimees küsib: miks võtab Nõukogude Liit ette seesuguseid kardetavaid ekspeditsioone?

Nõukogude Liitu ja tema teadlasi ei kihuta selleks kuulsusjahu vägitööde kordasaatmiseks ega ka maade vallutamise tung, mille nimel kodanlised maad ja teadusemebed omi ekspeditsioone korraldavad.

„Tscheljuskini“ ekspeditsioon on lahutamatu osa sellest suurest sotsialismi ehitustööst, mida Nõukogude Liidu proletariaat kommunistliku partei juhtimisel võidurikkalt teostab. Sotsialismi ehitustöö Nõukogude Liidus vajab kõige lühemat ja otsemat veeteed, mis seoks Nõukogude Liidu kultuursed tööstuskeskkohad kaugete Siberi loodusrikkaste raioonidega ja Kange-Idaga, kuhu siinamaale polnud õieti mingisugust ligipääsu. See suur, kõige otsem veeteed peab ühtlasi ka kaasaitama seni tarvitamata loodusrikkaste ärakasutamisele sotsialismi ehituseks, mis neis kaugete Siberi raioonides leiduvad. See tähendab nendes raioonides elu kihamanemist, uusi vabrikuid, linnu ja sadamaid. Sellega tõusevad ka kauged põhjamaa rahvad, kes tsaristliku Venemaa ajal olid väljasuremisele määratud, oma senisest poolelajalikust elamistingimustest kõrgele kultuurilisele järjele — sotsialismi ehitustööst osavõtjateks.

Sarnane on lähidalt selle teadusliku ekspeditsiooni eesmärk. Sellest näeme, et Nõukogude Liidus, kus töörahvas ise oma peremeheks, teenib kogu teadus ja tehnika laialdaste hulkade elulisi huvisid. Sellega on ka seletatav see vaimustus ja kangelastlikkus, millega töörahvas Nõukogude Liidus raskuste võitmisele asub ja need võidab. Ainult Nõukogude Liidus, kus teadus on rakendatud hulkade elujärje parandamise ja sotsialismi ehituse teenistusesse, kus hulgid ise on tõmmatud sellesse töösesse, on võimalik sarnane kangelastlikkus, mis kogu maailma imestama pani. Seda nägime „Tscheljuskini“ ekspeditsiooni puhul.

Puudus paanika laeva hukkumisel, millel asus enam kui sada inimest. Organiseeritult lahkus meeskond hukkuvalt laevalt ja asub elama jääpangale. Päästetakse maksimaalselt kõik hukkuvalt laevalt: toidunained, varustus, lennuk, raadio-saatejaam — kõik mis tarvis läheb jäälaagrisse elama asumiseks. Katkenud uurimis-

töö jätkamine ja elamine rasketes jäälaagri tingimustes — sarnane organiseeritud ülevalpidamine on omane ainult neile inimestele, kes kindlasti teavad, mille eest nad väljas on. See on omane ainult neile inimestele, kes teavad et nad teenivad suurt sotsialismi ehitustööd. Inimesi, kes suudavad sarnaseid vägitöid korda saata, võib kasvatada ainult proletariaadi riik ja sotsialismi ehitustöö. See pole võimalik ükskõik missugusel kapitalistlikul maal.

Paljudele paistis algul, et avaaria osalisi Tscheljuskini laeva pikaldane ja piinarikas näljasurm lõpmatul jääväljal, — nende päästmine on võimatu. Kuid ükski raskus ei ole ületamatu töörahva organiseeritud kollektiivsele tahtele enamlaste juhtimisel. See, millega ükski kodanline riik toime poleks tulnud, sellega tuli toime töörahva nõukogudemaa. See, mil viisil päästeti 100 ekspeditsiooni osalist jäälaagrist, tuhandete kilomeetrite kaugusel asuvate tundmatute tundrate, metsikute mägestikkude ja jääväljade tagant, on järjekorraline sotsialistliku riigi tehnika, eeskätt tema lennuväe ning töörahva hulkade organiseeritud tahte suurvõit.

Sarnaseid kangelasi, nagu Nõukogude lendurid Ljapidevski, Babuschkin, Levanevski ja teised, võib kasvatada ainult riik, kes organiseerib suurt sotsialistlikku ehitustööd, kes ehitab suuri hiigla jõujaamu, ehitab uusi veeteid nagu Balti-Valge mere kanal, Balti-Mustamere suur veeteed jne.

Olgugi, et hukkus väärtuslik jäälõhkuja, kuid oma töö saatis ekspeditsioon korda: Suur Veeteed Põhja-Jäämeres on avastatud. Varsti kerkiavad nagu nõitaväl kaugets Siberi tundrates uued sotsialistlikud linnad, tööstused ja sadamad.

„Dimitrow“ sõidab Saksa- maale

Nõukogude valitsus andis hiljuti Hollandist ostetud 6000 tonnilise aurikule nimeks „Dimitrow“, s. t. Saksa riigipäeva põletamise protsessi lawastusel kangelastlikult fashistlikkude timukatega võidelnud Bulgaaria rewolutsionäri nime. Nüüd hakkab laev välismaa vahet kindlat liini pidama, tehes sõite ka Saksamaale.

„Dimitrowi“ sõidud Saksamaale on proletariseks rusikaks näkku haakristi türannidele, „Dimitrow“ on ühtlasi ergutushüüdeks rahuswahelisele proletariaadi ühisrindede kõwendamiseks töörahva weriwaenlase — fashismi vastu.

Eesti merimees! Sinu võitlust olukorda saab parandada ainult kindlal klassivõitluse teel. Sellepärast, kõik jõud palgavõitluse ettevõtmistamisele, kõik tähelepanu oma ühingute võitlusvõimeliseks tegemisele!

Küsimused ja nõuanne

Kas protestikirjadega lipuwahe- tuse vastu?

Missugust wõitluswiisi tarwitada laewade Panama lipu alla wiimise vastu, mis tegelikult on töö- ja palgatingimuste allasurumiseks? — Kas on otstarbekohane korjata allkirju ja saata Panama walitsusele protestikiri, et ta lõpu teeks wõraste laewade oma lipu alla panemisele ja paljude inimeste nälja ja wiltsuse sisse tõukamisele?

O. P.

Wastus: Et lipu wahetus on laewaomaniku-
kude otsekohene palgarööwimise abinõu, siis pole kahtlust, et selle vastu peab wõitlust pidama. Küsimus on ainult meetodites. Teie poolt ülestõstetud protestikirjade saatmise küsimus kodanlisele walitsusele, kes seda ise kõigiti toetab, ei annaks soowituid tagajärgi. Küll wõiks see aga merimeeste hulkades tekitada petlikke lootusi kodanlise walitsuse heatahtlikkusest ja seega nõrgendada hulkade mobiliseerimist palgatõstmise wõitluseks. Sellepärast on kõige otsustawam abinõu sedalaadi klassiwaenlase pealetungi vastu palgawõitlus.

Kuidas saab välismaal teeniw merimees osa wõtta ISH eesti sektsiooni tööst?

Teenin inglise laewal ja olen ISH inglise sektsiooni liige, kuid tahaksin ka eesti sektsiooni tööst osawõtta. — Kuidas on see võimalik — kas pean laskma ennast inglise sektsioonist wäljakirjutada?

R. O.

Wastus:

Terwitataw nähe, et soowite kaasatõttada eesti merimeeste liikumises. Selleks aga pole tarwis ametlikult inglise sektsioonist wäljaastuda, waid end ainult eesti sektsioonis lähemalt registreerida. Maksew põhimõte on niisugune, et liikmemaks maksetakse ja arwel seistakse selle maa sektsioonis, kelle laewal töötatakse, kuna otsekohesed palgawõitluse huwid seda nõuawad. Peale selle aga wõib osa wõtta weel rahwuslase kuuluwuse järgi teiste maade osakondadest. Soowitaksime teile kõige pealt saata lähemad teted oma isikust ja teenistusest siia registreerimiseks. Samuti alake oma kaastööd „Majakale“.

Tahab

„õiendada“ härrassotsi

Töölisajakiri on harjunud nägema, et sõnu-
meid tarbekorral õiendab see, kellesse asi otse-
kohe puutub ja kes tomulikult ise kõige pare-
mini teab, missugusel määral ta ühes ehk teises
asjas osaline. See on seda enam maksew, kui
tegemist otsekohese klassiwaenlase wõi selle
agendiga.

Hiljuti sai „Majaka“ toimetus Mihkel Pitsa-
lilt kirja, milles saatja teeb endale ülesandeks
puhtaks pesta härrassotsi Gustawsoni hukkunud
„Kinnika“ meeste palgarööwimise loos, mille
kohla ilmus meie ajakirjas Nr. 15/16 sõnum
pealkirja all: „Laewaomanik ja sots Gustawson
tõttawad käsikäes“.

Pitsal ei lükka ümber sisuliselt teadet, et
Pihlakas jättis „Kinnika“ meestele avarii aegse
paloa tasumata ja et selle nõude käigul Meri-
meeste Kodu „suurused“ mehi ninapidi we-
dasid. Ta ainult pahandab, kuidas olewat jule-
tud asjasse segada sotsi Gustawson, kes olla
„ainukene mõtteawaldaja paremuse poole, mis
meil hädawajatik“ (!). Meie ei hakka Pitsaliga
waidlema selle üle, kuiwõrd laewaomanik ja
mitmekohapidaja härrassots on „paremuse
poole mõtteawaldaja“ — sest sõnakõlksutamine
on harilik sotside leib — meie ainult
hoiataksime rüütlilikult pead andmast Gustaw-
soni asjade eest, mida see ainult ise kõige pare-
mini wõib teada, pealegi, kus „Majakale“
esialgse teate saatja kinnitab, et Gustawsoniga
on selles asjas siiski jutuajamine olnud.

Ei ole tarwis adwokaadiks hakata härras-
sotsile, kes ise juba ammugi püksa kannab ja
kirjutada lugeda mõistab!

„M“. t.

Tänuga vastu wõtnud annetused

„Majaka“ toimetus awaldab tänu järgmiste
sm toetuste eest: R. Puksberg, Gentist —
2 kr., Ed. L. — 10 shillingut, Merepoeg —
1,50 kr. ja R. O. — 3 soome marka.

Leidku nimetatud merimeeste samm jä-
reltegi!

Merimehed! Jälgige hoolega interklubide aadresse!

Interklubid asuwad nüüd järgmistes linnades:

Daanis:

Kopenhagen — Gothersgade 15, 1.
Esbjerg — Borgergade 60.
Aalborg — Kattevad 28.

Hollandis:

Rotterdam — 7a Willemskade.

Norras:

Bergen — Halvdan Kjerulfsgt. 8, 2
Oslo — Rødfylldsgaten 12, 2.
Tromsø — Vestergaten 22.
Haugesund — St. Strandgt. 103.

Rootsis:

Stockholm — Hornsgatan 17.
Stugsund — Skeppsgatan 6.
Gävle — Trädgårdsgatan 3.
Sundsvall — Skepparegt. 23.
Malmö — Ysak Slaktaregt. 3, 1.
Göteborg (Postadresse): Postfack Göteborg 7.
Hälsingborg — Gustav Adolfsgatan, „Arbetar-klubben“.

Island:

Reykjavik — Skolavördustig 12.

Ameerikas:

New York — 140, Broad Street.
Philadelphia — 312, So. 2nd. St.

Baltimore — 720, So. Broadway.
Boston — 241—2, Battery Street.
New Orleans — 239, Decatur St.
San Francisco — 437, Market St.
Portland — Ore. 301 Gerliner Bldg. 220 Alder St.
Seattle — Wash. 414, Maritime Bldg. 911 Western Ave.

Belgias:

Antwerpen — Klosterstraat 64, Anlaufstelle.
Gent — Windmolenstraat 6.

Inglismaal:

South Shields — 27 Princess Street.
North Shields — 11 Upper Pearson Street.

Prantsusmaal:

Strasbourg — 66 Faubourg de Saverne.
Dunkuerque — 9 Rue l'Ecluse des Bergues Salle l'Avenir.

Iiris:

Belfast — 122 North Street (Anlaufstelle).

Helweetsias:

Basel — Untere Rebgasse 24, 3. H. T. L.-Union (Anlaufstelle).

Hispaanias:

Barcelona — Juan Rodriguez, Avino 58 entre-suelo 2a, (Anlaufstelle).
Sevilla — 3 Calle Arenal.

Uruguay:

Montevideo — Muelle Viejo 1640.

Nõukogude Liidus:

Arhangelsk — Nabereshnaja 55.
Batum — Schmidtli uul. 12.
Fedoosia.
Herson.
Leningrad — Ogorodnikowi prosp. 15.
Mariupol (Kajutenko) — Komsomolskaja uul. 443.
Nikolajew.
Noworossisk — Gornaja uulits 7.
Odessa — Lastotshkjna 2.
Poti.
St. Soroka — Klub Lessozawoda, Murmanski raudtee.
Wladiwostok — Lenini uul. 48.
Tuapse — Portkomwod.
Murmansk — Portkomwod.
Eisk.

Äрге jätke külastamata sadamasse jõudes interklubisid!
Interklubid on rahwuswahelised merimeeste proletaarsed
kodud. Sealt saate ka eesti keelset töölikirjandust.

